

ČESKÁ REPUBLIKA ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Pardubice

Inspekční zpráva

**Základní škola Lanškroun, Bedřicha Smetany 460,
okres Ústí nad Orlicí**

Bedřicha Smetany 460, 563 01 Lanškroun

Identifikátor školy: 600 104 648

Termín konání orientační inspekce: 23. - 26. duben 2001

Čj.	105 177/01-5126
Signatura	oj5cu110

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola v Lanškrouně v ulici Bedřicha Smetany je úplná škola s 18 třídami v devíti ročnících (1. stupeň 10 tříd, 2. stupeň 8 tříd). Od 1. července 1995 je právním subjektem. Sdružuje základní školu a školní družinu. V letošním školním roce ji navštěvuje 398 žáků, z toho je 114 žáků dojíždějících z okolních obcí.

Výuka ve všech ročnících probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96-2.

V rekonstruované budově v Palackého ulici je odloučené pracoviště, kde sídlí třídy 2. a 3. ročníku. Zde je žákům k dispozici i prostorná zahrada, která slouží k pohybové relaxaci o přestávkách. Ostatní učebny jsou umístěny v hlavní budově. V areálu školy je žákům i pracovníkům k dispozici školní jídelna, samostatný právní subjekt.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení kvality vzdělávání na 1. stupni

Kvalita výuky na 1. stupni je hodnocena na základě hospitací v předmětech český jazyk, matematika, prvouka a přírodověda.

Týdenní hodinová dotace sledovaných předmětů odpovídá učebnímu plánu zvoleného vzdělávacího programu. Tematické plány učiva jsou zpracovány podle učebních osnov, učivo je systematicky a logicky rozvrženo do jednotlivých lekcí. Ve 4. a 5. ročníku není v třídních knihách doložena výuka psaní jako součásti českého jazyka. Stanovené výukové cíle většiny hodin vycházely z učebních osnov a aktuálního stavu žáků. Příprava všech vyučujících na hodiny byla pečlivá a důsledná.

Z devíti učitelek je pět odborně a pedagogicky způsobilých pro výuku na daném stupni školy. Čtyři vyučující splňují požadavek pedagogické způsobilosti, odbornou způsobilost mají pro výuku na 2. stupni. Všechny učebny 1. stupně jsou funkčně zařízené a vybavené nábytkem odpovídajícím velikosti žáků. Používané učebnice jsou v souladu se schváleným seznamem učebních textů, v široké míře je využívána nabídka procvičovacích sešitů z nakladatelství Nová škola. V kabinetech mají učitelky k dispozici dostatečné množství učebních pomůcek a didaktické techniky. Jejich využití se v jednotlivých předmětech a hodinách lišilo. V některých byly užity nástěnné obrazy, knihy, encyklopedie, obrázky zvířat a rostlin, materiál pro vícesmyslové vnímání žáků, počítač a radiomagnetofon, v několika lekcích však využití názorných pomůcek chybělo. Psychohygienické zásady jsou ve škole dodržovány, prostředí tříd i ostatních prostor bylo vyzdobeno pracemi žáků. Zvláště silným estetickým dojmem působila originální velikonoční výzdoba odloučeného pracoviště.

Organizace většiny sledovaných hodin byla efektivní a účelná. Učitelky střídaly různé metody a formy práce, snažily se o využití forem pestrých a zajímavých. Pokyny k práci byly jasné a srozumitelné, zohledňovaly specifika některých žáků. V hodinách českého jazyka žáci často pracovali ve skupinách, nechybělo jejich vystřídaní při činnostech u tabule. Ve všech lekcích procvičili a zopakovali množství mluvnických jevů, učitelky dbaly na důslednou fixaci učiva všemi žáky ve třídě. Aktivitu žáků příznivě ovlivňovalo zařazení pohybových her. V hodinách čtení byli žáci podněcováni k vlastnímu vyjadřování svých zkušeností a zážitků, průběžně se rozšiřovala jejich slovní zásoba. Objasnění významů méně známých slov přispělo k pochopení čteného textu. Při psaní bylo žákům připomínáno správné sezení a držení tužky, žáci jsou vedeni k pečlivé úpravě písemného projevu. Sledované hodiny matematiky měly různou

úroveň. Ve dvou převládalo množství podnětných aktivit se zařazováním zajímavých úloh, her a soutěží. Kvalitu hodin příznivě ovlivňoval logický sled činností a svižné tempo, na které jsou žáci zvyklí. Probírané učivo bylo všestranně procvičeno, žáci prokazovali dobré znalosti. V jedné hodině převažovalo opakování učiva geometrie, žáci byli vedeni k samostatnému uvažování. Časté otázky žáků při samostatné práci svědčily o nejasném zadání, chybělo názorné předvedení úlohy na tabuli. Striktní, hlasité pokyny učitelky musely být mnohokrát opakovány. Hodiny prvouky a přírodovědy se vyznačovaly činnostním přístupem k výuce se stálým zapojením většiny žáků. Všechny činnosti byly vzájemně propojené, směřovaly ke splnění vyučovacího cíle hodiny. Žáci byli stále podněcováni k aktivnímu přístupu, měli možnost vlastního vyjádření a seberealizace. K fixaci učiva přispělo zařazení vícesmyslového vnímání s připravenou ochutnávkou. Probírané téma vhodně doplnily i znalosti žáků z vycházek.

Ve většině hodin byla zařazována motivační složka v úvodních částech. V mnoha vyučovacích lekcích byli žáci motivováni i průběžně - pohádkou, písničkou, soutěží, někde názornými pomůckami a výchovným využitím. Žáci měli často možnost uplatnit své znalosti z praxe a z jiných předmětů. Zkoušení a opakování probíhalo vždy v návaznosti na probrané jevy. Hodnocení žáků v průběhu hodin mělo převážně charakter pozitivní motivace, bylo objektivní a spravedlivé. Při všech činnostech jsou žáci vedeni k sebekontrolě a vlastní odpovědnosti. V několika hodinách chybělo závěrečné shrnutí učiva a zhodnocení práce žáků.

Pravidla vzájemné komunikace jsou ve škole dodržována. Žáci aktivně spolupracovali s učiteli, až na výjimky byl patrný jejich pozitivní vztah k výuce. Cíleně je vytvářen prostor pro vyjádření vlastního názoru žáků a diskusi na určité téma. Učitelky respektují žakovu osobnost. Žáci jsou vedeni ke spolupráci, vzájemné ohleduplnosti a toleranci. Projevy nežádoucího chování žáků nebyly v době inspekce zaznamenány.

Plánování a příprava výuky, podmínky, organizace, metody a formy výuky, motivace a hodnocení jsou hodnoceny jako velmi dobré, interakce a komunikace jako vynikající.

Celkově je kvalita vzdělávání na 1. stupni velmi dobrá.

Německý jazyk

Časová dotace předmětu německý jazyk odpovídá schválenému učebnímu plánu. Členění učiva do jednotlivých ročníků není plně v souladu s učebními osnovami školou přijatého vzdělávacího programu. V 5. ročníku není vyučováno téma „Nejfrekventovanější předložky se 3. a 4. pádem“. Návaznost výuky je zajištěna ucelenou řadou učebnic „Heute haben wir Deutsch“. Všechny sledované hodiny byly vyučujícími vzorně připravené, cíle byly stanovovány s ohledem na věk a pokročilost žáků.

Ze dvou vyučujících jedna splňuje podmínky odborné i pedagogické způsobilosti pro výuku německého jazyka, druhá je způsobilá pouze pedagogicky, ale vzhledem k dlouholeté praxi nemá chybějící odbornost negativní vliv na výuku. Ve škole jsou zřízeny dvě jazykové učebny, ve kterých se vždy po měsíci střídají žáci navštěvující německý a anglický jazyk. Jedna z těchto místností je úzká, ale světlá a vhodně zařízená, dostačuje skupinám s malým počtem žáků. Druhá učebna je prostorná, s kobercem uprostřed, na kterém se při výuce odehrávají mnohé aktivity žáků. Z didaktické techniky používají vyučující radiomagnetofony, video, občas zpětný projektor.

Ve sledovaných hodinách byly žákům zadávány jasné pokyny, struktura hodin odpovídala věku žáků i složení třídy. Ve většině hodin bylo využíváno rozmanitých vyučovacích metod, občas byly zařazeny kooperační techniky výuky. Radiomagnetofon byl používán pouze pro poslech článku, který byl následovně žáky čten. Žáci pracovali s učebnicemi a pracovními sešity,

obrázky, materiály vytvořeny vyučujícími i dalšími názornými pomůckami. Při výuce pojmů vlevo, vpravo, nahoře, dole byl vhodně zařazen obrázkový diktát. Vzájemná komunikace žáků v německém jazyce byla zaznamenána pouze v některých hodinách. Vyučovací čas byl využit efektivně a učivo bylo interpretováno věcně správně. V několika hodinách chyběla relaxační část.

V průběhu výuky byla využívána motivace pochvalou a povzbuzením. Vyučující hodnotily výkony žáků slovně, oceňovaly jejich snahu a pokrok. Opakování navazovalo na probírané učivo, klasifikace známkou byla zaznamenána pouze v jedné ze sledovaných hodin. Hodnocení bylo objektivní. Úkoly byly při zadávání dobře objasněny, při řešení bylo ověřováno jejich pochopení jednotlivými žáky. Školní sešity jsou vyučujícími opravované. Hodnocení písemných prací je přiměřené a spravedlivé. V závěru některých hodin chybělo celkové zhodnocení.

Z průběhu hodin i z postojů a chování žáků byla znát zavedená pravidla jednání, která jsou akceptovaná a respektovaná jak žáky, tak vyučujícími. Oboustranná důvěra vytvářela dobrou atmosféru pro práci. Pro vyjadřování vlastních názorů, nápadů a podnětů nebyl ve výuce prostor. Verbální i neverbální komunikace vyučujících byla na vysoké úrovni. Ve všech sledovaných hodinách se projevoval pozitivní vztah žáků k výuce. Nebyly zaznamenány projevy nežádoucího chování.

Plánování a příprava výuky, podmínky, organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace jsou velmi dobré.

Celkově je výuka německého jazyka hodnocena jako velmi dobrá.

Přírodovědné předměty

Kvalita vzdělávání v přírodovědných předmětech je posuzována na základě hospitační činnosti v hodinách prvouky, přírodovědy a vlastivědy na 1. stupni a přírodopisu a chemie na 2. stupni.

Výuka všech výše uvedených předmětů probíhá v souladu s učebními plány i osnovami vzdělávacího programu Základní škola. Výukové cíle hospitovaných hodin byly přiměřené aktuálnímu stavu třídy. Všechny hodiny byly pečlivě připravené.

S výjimkou jedné vyučující bez odborné způsobilosti zajišťují výuku učitelky s odbornou i pedagogickou způsobilostí ve smyslu vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Výuka chemie je realizována v odborné pracovně pro chemii a fyziku, která je zároveň kmenovou učebnou. Místnost je vybavena dvěma televizory, videem, laboratorním stolem, čtyřmi umývadly a žákovskými laboratorními stolky, ve kterých ale chybí rozvod plynu a vody. Pracovna rovněž nemá digestoř. Její výzdoba je podnětná a estetická. Nástěnné obrazy a přehledy učiva chemie umožňují žákům hlouběji pochopit vzájemné souvislosti mezi chemickými látkami. Výuka ostatních hospitovaných předmětů probíhala v kmenových učebnách. Všechny místnosti jsou světlé, čisté, vyzdobené žákovskými pracemi. V koutcích živé přírody ve třídách i na chodbách jsou vystaveny živé přírodniny a pokusy s rostlinami. Kabinety jsou vybaveny standardním množstvím pomůcek, které jsou v hojné míře využívány.

Z hlediska organizační struktury bylo ve všech hodinách výrazně dbáno na aktivitu žáků. Učitelky střídaly činnosti náročné na soustředění s volnějšími, postupovaly od jednotlivého k obecnému, zařazovaly pozorování experimentů. Obsah učiva navazoval na dříve probíraná témata. V nižších ročnících se žáci seznamovali s novým učivem formou her a na základě prožitků. Ověřováním pomocí pokusů vyvozovali zákonitosti. Využívány byly prvky činnostního učení ve skupinách. Citlivě bylo navozováno soucítění s postiženými lidmi.

Ve vyšších ročnících byl kladen důraz na správné vytváření pojmů. Využíváno bylo výkladu, dialogu, práce žáků s lupou, s mikroskopem, s klíči k určování rostlin. Cíleně byly vytvářeny hygienické návyky s vedením žáků ke správnému životnímu stylu. Mezi nedostatky několika hodin patřily zbytečně dlouhé zápisy do žákovských sešitů. V jedné hodině pak nižší diferenciaci v nárocích na výkon žáků s různými předpoklady, absence individuální pomoci žákům, kteří učivu nerozuměli a krátký čas věnovaný procvičení nového učiva.

Ve většině hodin byla využívána účinná vstupní motivace (promítnutí videa, hravé formy demonstrace síly se zapojením všech žáků, trvalé výstavky přírodnin) i motivace průběžná (zajímavosti učiva, experimenty, pozitivní hodnocení, herní činnosti). Pro klasifikaci je využíváno hodnocení jak slovního, tak písemného projevu žáků.

Při výuce byly rozvíjeny komunikativní dovednosti žáků. V řízených rozhovorech jim byl dopřán dostatek času pro logické úvahy, na jejich odpovědi učitelky reagovaly taktně a žáky neustále povzbuzovaly. Ve všech hodinách dostávali žáci příležitost k vlastnímu uplatnění. K výuce projevovali pozitivní vztah, během přemísťování v prostoru učeben byli ukáznění a vzájemně ohleduplní.

Plánování, příprava výuky, podmínky výuky, organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení žáků, interakce a komunikace jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Celkově je výuka přírodovědných předmětů hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání na 2. stupni

Matematika

Týdenní hodinové dotace výuky matematiky v jednotlivých ročnících jsou v souladu s učebním plánem zvoleného vzdělávacího programu. Probírané kapitoly odpovídaly učebním osnovám. Porovnáním vypracovaných tematických plánů nebyla zjištěna obsahová duplicita učiva, jeho návaznost byla zřetelná. Stanovené výukové cíle byly přiměřené věku a schopnostem žáků. Učitelé měli výuku převážně dobře promyšlenou a připravenou. Drobné rezervy měly některé hodiny po metodické stránce. Žáci 9. ročníku mají možnost navštěvovat volitelný předmět seminář z matematiky. Pro zdravotně postiženého žáka je vypracován individuální vzdělávací plán, v hodinách je mu věnována individuální péče.

Z pěti vyučujících matematiky splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti tři. Další pedagog, čerstvý absolvent pedagogické fakulty s odbornou způsobilostí pro jiné předměty, zastupuje od ledna dlouhodobě nepřítomnou učitelku. Poslední vyučující, inženýrka ekonomie, není odborně ani pedagogicky způsobilá, její výuka je však kvalitní, svědomitá. Vyučování probíhalo v prostorných, světlých, účelně zařízených třídách. Prostředí učeben bylo většinou estetické, pro žáky podnětné. V hodinách žáci pracovali s učebnicemi odpovídajícími platnému seznamu učebních textů. Názorné pomůcky byly používány jen v některých hodinách. Didaktická a výpočetní technika nebyla využita vůbec.

Organizace hodin korespondovala s výukovými cíli. Výběr a množství informací odpovídalo aktuálnímu složení třídy. Vyučování probíhalo frontálně, střídala se práce společná se samostatnou. Nové učivo učitelé převážně vyvozovali ve spolupráci se žáky. V hodinách jedné třídy 6. ročníku byly do výuky začleněny zajímavé, problémové úlohy, bylo rozvíjeno logické myšlení žáků. Vyučující dbala na pečlivé matematické vyjadřování, kladla důraz na správný zápis slovních úloh, zařadila i práci s chybou. Její výklad byl důkladný, pečlivý. Ve všech hodinách byl vyučovací čas efektivně využíván. Žáci byli stále zaměstnáni, bylo vyřešeno množství příkladů. Promyšleně byla zařazována práce s učebnicí. Rezervy měl v mnoha třídách grafický projev žáků. Vyučující vydávali většinou jednoznačné a srozumitelné pokyny. Učivo

bylo převážně interpretováno správně, případné chyby pramenily z odborné neznalosti předmětu. V mnoha hodinách chyběla relaxační část a závěrečné shrnutí učiva.

Při výuce byla uplatňována výjimečně vstupní motivace, častěji motivace navozováním životních zkušeností a motivace pochvalou a povzbuzením. Též byly využívány mezipředmětové vztahy. Opakování vycházelo z probraného učiva a bylo zaměřeno na jeho aplikaci. Při řešení úkolů poskytovali učitelé jednotlivým žákům pomoc. V některých hodinách bylo ověřováno pochopení zadaných úkolů, žákům byla poskytována zpětná vazba, byla zjišťována jejich úspěšnost při řešení úkolů. Hodnocení mělo pozitivní charakter, byly zohledňovány individuální dispozice žáků. V závěru hodin chybělo celkové zhodnocení jejich práce.

Vzájemná komunikace učitelů a žáků byla většinou založena na akceptování předem dohodnutých pravidel a na oboustranné důvěře. Pouze v jedné hodině žáci nerespektovali vyučující, jejich chování značně narušilo výuku. V průběhu hodin měli žáci možnost ptát se, diskutovat, vyjadřovat své názory. Některé vyučovací hodiny poznamenala malá spolupráce žáků s učitelem. Verbální a neverbální komunikace vyučujících byla vesměs klidná a vstřícná.

Plánování a příprava výuky, podmínky, organizace, metody a formy výuky, motivace a hodnocení žáků jsou hodnoceny jako velmi dobré. Interakce a komunikace jako průměrná.

Celkově je kvalita vzdělávání v matematice velmi dobrá.

Hudební výchova

Časová dotace předmětu odpovídá schválenému učebnímu plánu. Kontinuita výuky je zajištěna zpracováním ročních plánů učiva, které však obsahují pouze plán výuky teorie hudební výchovy a neobsahují seznam písní určených k nácvičku. Jeden z vyučujících, který zastupuje dlouhodobě nepřítomnou učitelku, s dětmi sám nezpívá. Náročnost stanovených cílů je přiměřená potřebám praxe i aktuálnímu složení třídy. Bezprostřední příprava pedagogů na výuku byla ve všech sledovaných hodinách svědomitá.

Jeden z učitelů je odborně způsobilý pro výuku jiných předmětů, druhá vyučující má pedagogickou způsobilost k vyučování odborného předmětu klavír na základní umělecké škole. Tyto skutečnosti ovlivňují značnou měrou kvalitu výuky hudební výchovy na 2. stupni. Škola má zřízenou odbornou učebnu hudební výchovy, která je prostorná a světlá, vybavená klavírem, skříněmi na učebnice, didaktickou technikou, obrazy hudebních skladatelů. Vše je dostatečně využíváno. Učební pomůcky jsou pořizovány účelně, učebnice jsou postupně obměňovány, doplňuje je zpěvník „Já, písnička“. V některých ročnících je pracováno pouze s ním.

Struktura sledovaných hodin většinou odpovídala výukovým cílům i věku žáků. Pro výuku teorie byly použity různé vyučovací metody a formy práce. V některých hodinách měli žáci referáty o skladatelích, které byly zpracovávány z jiných zdrojů než z učebnic. Zajímavým způsobem bylo pracováno s poslechem skladeb, žáci se zaměřovali na vlastní pocity z obsahu skladby, vyučující jen jejich poznatky shrnul a doplnil. V některých hodinách chyběl společný zpěv žáků, zpívaly pouze skupinky „dobrovolníků“. V ostatních hodinách zpěv zařazen byl, nebyl však metodicky veden, chyběla fáze rozdýchání, rozezpívání. Ve všech sledovaných hodinách žáci po celou dobu výuky seděli. Chyběly také formy skupinové práce a doprovod žáků na orffovské hudební nástroje.

Pouze v některých navštívených hodinách bylo využito aktualizace učiva a prověřeny výchozí znalosti žáků. Mezipředmětové vztahy využity nebyly. Hodnocení zadaných úkolů bylo přiměřené a vyučujícími zdůvodněné. Závěrečné zhodnocení nebylo provedeno v žádné ze zhlédnutých hodin.

Pravidla jednání jsou známá a akceptovaná žáky i vyučujícími. Vzájemná komunikace je založena na důvěře a respektu. V některých hodinách nebyl vytvořen dostatečný prostor pro diskusi, žáci neměli možnost vyjadřovat se k výběru písní, nebyl rozvíjen jejich smysl pro kooperaci. Pouze v jedné z hodin byla zaznamenána drobná nekázeň, ovlivněná délkou teoretické části a absencí zpěvu písní. Ve všech třídách měli žáci k výuce pozitivní vztah.

Plánování a příprava výuky, podmínky výuky, interakce a komunikace jsou hodnoceny jako průměrné. Organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení žáků jsou hodnoceny jako pouze vyhovující.

Celkově je výuka hudební výchovy hodnocena jako pouze vyhovující.

Hodnocení kvality vzdělávání

Přes zmíněné nedostatky v hudební výchově mají v hospitovaných hodinách na 1. stupni a v hodinách německého jazyka, matematiky, přírodopisu a chemie na 2. stupni výraznou převahu pozitiva.

Celkově je kvalita vzdělávání velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitelka školy má písemně zpracovanou „Koncepci rozvoje ZŠ v ulici B. Smetany v Lanškrouně“, kterou předkládala při konkurzním řízení v roce 1997. Tento dokument je spíše než plánem shrnující analýzou stávajícího stavu a podmínek školy. Zabývá se některými atributy výchovně-vzdělávacího procesu - volbou vzdělávacího programu, složením pedagogického sboru, organizační strukturou školy a prostorovými podmínkami. Kromě zmínky o plánované úpravě školního dvora a postupné obnově nábytku ve třídách zde chybí vytyčení základních, hlavních cílů činnosti školy na další období. Velmi podrobně je koncipován roční plán práce, který obsahuje vedle úkolů vedoucích pracovníků také organizační body, plán porad, zahrnuje i oblasti BOZP a CO a je doplněn plánem akcí v jednotlivých měsících. Jeho vypracování předcházely konzultace s představiteli MěÚ, s dalšími členy vedení školy a se zástupci SRPDŠ. Kontrola jeho plnění je prováděna průběžně. Roční plán je dále rozpracováván do plánů dvoutýdenních, kde jsou konkretizovány jednotlivé úkoly včetně jmenovitého určení zodpovědnosti. Jsou zde zakomponovány podněty ostatních členů pedagogického sboru, materiál obsahuje i další organizační pokyny a potřebné informace. Je vyvěšen na nástěnce ve sborovně.

Škola si pro výuku zvolila vzdělávací program Základní škola, čj. 16 847/96-2. Schválený učební plán je rozpracován dle podmínek školy a je plněn z hlediska celkového týdenního počtu hodin v jednotlivých ročnících i v celkových minimálních časových dotacích pro výuku jednotlivých předmětů. Volitelné předměty jsou vyučovány od sedmého ročníku, vždy dvě hodiny týdně. Žáci si mohou vybrat z této nabídky: seminář informatiky, konverzace v anglickém jazyce, přírodopisný seminář, semináře z matematiky a z českého jazyka, historický seminář, seminář publicistiky, seminář zeměpisu a technické kreslení. Nepovinný předmět je zaveden pouze jeden, a to zdravotní tělesná výchova. V době mimo vyučování pracují ve škole různé zájmové útvary - divadelní kroužek, paličkování, kroužek vaření, přírodovědný kroužek, kroužek keramiky, chemický kroužek, zdravotní kroužek, ruční práce,

sportovně-turistický kroužek a konverzace v angličtině.

Ve škole jsou integrováni dva zdravotně postižení žáci. Při výuce jim je věnována zvláštní péče, jsou pro ně vypracovány individuální vzdělávací plány.

Oblast plánování je hodnocena jako velmi dobrá.

Organizování

Kompetence pracovníků školy jsou jasně vymezeny v písemně zpracovaném Organizačním řádu a dále v náplních práce pro jednotlivé funkce a kategorie zaměstnanců. Ředitelka školy pedagogicky a organizačně vede 2. stupeň, řídí práci provozních zaměstnanců, přijímá a propouští pracovníky školy, rozhoduje o zásadních otázkách mzdové politiky, sleduje dodržování rozpočtové a smluvní kázně a spolupracuje s odborovou organizací. Zástupkyně ředitelky pedagogicky a organizačně vede 1. stupeň, sestavuje rozvrh, provádí kontrolu pedagogické dokumentace, stará se o evidenci majetku, předkládá objednávky učebních pomůcek a školních potřeb. Ekonomka školy provádí účetní a finanční operace, stará se o personální, mzdovou a účetní agendu. Dalším pověřeným pracovníkem je výchovný poradce. Poradními orgány ředitelky jsou vedle pedagogické rady metodická sdružení 1. a 2. stupně. Tato organizační struktura umožňuje účinné řízení školy.

Organizace vyučování je v souladu s platnými předpisy. Povinná dokumentace je vedena v daném rozsahu a stanovenou formou. Kontrolou zápisů v třídních knihách bylo shledáno, že ve 4. a 5. ročníku od začátku školního roku 2000/2001 do termínu inspekce není doložena výuka psaní jako součásti českého jazyka, tím byl porušen § 7 odst. 1 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. Kontrolou třídních knih za školní rok 1999/2000 bylo zjištěno, že v předmětu dějepis v 9. ročníku nebyl probrán tematický celek „Československo a svět ve 2. polovině 20. století“, tím byl porušen § 3 odst. 1 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Řád školy obsahuje všechna ustanovení dle požadavku výše zmíněné vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb. Je velice striktní, zahrnuje většinou zákazy a příkazy, nejsou v něm začleněna práva žáků. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1999/2000 je zpracována kvalitně, poskytuje veřejnosti dostatek informací. Obsahuje charakteristiku školy, údaje o učebních plánech, o pracovnících školy, o výsledcích vzdělávacího procesu, o přijímacím řízení a popisuje činnost mimo vyučování. Ochrana osobních dat je zajištěna.

Rozhodnutí vydávaná ředitelkou jsou jednoznačná, konkrétní, adresná a včasná. Při své práci využívá náměty a připomínky zaměstnanců školy. Cenné jsou i podněty rodičů. Informace získávají pracovníci při pedagogických radách, pracovních schůzkách, každodenních osobních setkáních a z nástěnek ve sborovně. Žákům jsou informace předávány prostřednictvím třídních učitelů, informačních panelů a školního časopisu. Rodiče jsou informováni o aktuálním prospěchu a chování svých dětí a o dění ve škole pomocí žákovských knížek a notýsků nebo osobně při konzultačních hodinách a při třídních schůzkách, které se konají třikrát ročně, dle potřeby třídního učitele i vícekrát.

Škola se každoročně prezentuje množstvím akcí pro rodiče i širší veřejnost - pořádá Dny otevřených dveří, divadelní představení, kulturní vystoupení k různým příležitostem, sportovní utkání i rozsáhlé projekty - například v minulém školním roce „My se nudy nebojíme“, což byla ukázka rozličných forem volnočasových aktivit nejen pro děti a mládež. O činnosti školy pravidelně informují Lanškrounské listy, občas se článek o škole objeví i v regionálním tisku.

Z důvodů porušení některých právních norem je oblast organizování hodnocena jako průměrná.

Vedení a motivování pracovníků

Operativní řízení školy je funkční a účinné, navazuje na plánování a kontrolu jednotlivých činností. Při řízení školy využívá ředitelka spíše liberální způsob vedení podřízených, zástupkyně demokratický. Obě preferují přímý, osobní kontakt a metodu přesvědčování před vydáváním direktivních opatření. Podmínky pro tvořivost a iniciativu jsou vytvořeny, jsou využívány dobré nápady a jedinečné schopnosti vyučujících. Nabídky na další vzdělávání mají učitelé k dispozici ve sborovně, akce si mohou vybírat podle zájmu.

Z celkového objemu vyučovacích hodin je 59 % vedeno učiteli, kteří splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Dalších 33,5 % hodin je vyučováno pedagogy bez odborné způsobilosti, 1,2 % hodin zajišťují vyučující pouze s odbornou způsobilostí a zbylých 6,3 % hodin je vyučováno učiteli bez odborné a pedagogické způsobilosti. Z hlediska odbornosti chybí pedagogové cizích jazyků, matematiky, fyziky, zeměpisu, tělesné výchovy, hudební a výtvarné výchovy, rodinné výchovy a praktických činností. Pomoc začínajícím a nekvalifikovaným vyučujícím na 1. stupni zajišťují učitelé z paralelních tříd, na 2. stupni se tohoto úkolu zhostila ředitelka.

Vedení školy má podrobně vypracovaný systém kritérií pro přidělování osobních příplatků. Ohodnocení je kvalitní pedagogická práce, činnosti s ní spojené i úkoly nad rámec pracovních povinností. Kritéria jsou zaměstnancům známa. K plošné úpravě osobních příplatků dochází dvakrát ročně, k odebrání pouze výjimečně, při neplnění úkolů je upřednostňována domluva. Odměny jsou udíleny většinou za splnění mimořádných úkolů, ojediněle i plošně. Kromě finančního ocenění se učitelům dostává i morálního ohodnocení, například pochvalou a poděkováním na pedagogické radě.

Sebehodnocení školy je prováděno vždy na poslední pedagogické radě a na schůzce se zástupci SRPDŠ. V písemné podobě je sebehodnocení školy Výroční zpráva.

Vedení a motivování pracovníků má velmi dobrou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Škola má vytvořený funkční systém vnitřní kontroly. Ředitelka má v rámci ročního plánu zpracován i plán kontrol, který je doplněn plánem hospitací v jednotlivých měsících. Kontrolní činnost se zaměřuje především na kvalitu práce pedagogických pracovníků včetně kontroly žákovských písemností, dále na vedení pedagogické dokumentace, na dodržování zásad bezpečnosti práce a na kontroly provozu školy. Kontrolní činností je pověřena i zástupkyně ředitelky. Dohled nad pedagogickým procesem je prováděn prostřednictvím hospitací, které na 1. stupni provádí zástupkyně, na 2. stupni ředitelka. Z hospitační činnosti jsou pořizovány přehledné záznamy, na jejichž základě jsou koncipovány závěry a doporučení. S vyučujícími jsou výsledky kontrol projednávány na pohospitačních rozborech. Opatření k nápravě zjištěných nedostatků jsou přijímána. Se zobecněnými výsledky hospitací, s klady a připomínkami jsou učitelé seznamováni na pedagogických radách. Kontrolní činnost je prováděna i neplánovaně, podle potřeb školy. V kontrole pedagogické dokumentace byly zjištěny drobné nedostatky. Kromě vnitřního dohledu sledují hospodaření školy zvnějšku pracovníci Městského úřadu v Lanškrouně a referátu školství Okresního úřadu v Ústí nad Orlicí.

Ke sledování úrovně výsledků výuky slouží vedení školy testy Kalibro, zadávané v 5. a 9. ročníku, výsledky přijímacího řízení na osmiletá gymnázia a střední školy a umístění žáků v různých soutěžích.

Rozsah a efektivita kontrolního systému školy jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Hodnocení kvality řízení

Na základě úrovně jednotlivých sledovaných jevů je celkově kvalita řízení hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU

Hodnocení použití účelových prostředků

Na základě „Smlouvy o poskytnutí prostředků na protidrogovou prevenci, prevenci kriminality a dalších sociálně patologických jevů“ čj. Škol/HE/1660/00 ze dne 8. září 2000 se Školským úřadem Ústí nad Orlicí byly škole přiděleny účelové prostředky na protidrogovou prevenci. Tyto prostředky byly vyčerpány v plné výši a k účelu, na který byly určeny. Účetní doklady vztahující se k účelovým prostředkům (č. 1452, 1464, 1459, 1458, 1457, 1454, 1450, 1448, 1445, 1429, 1421, 1289, 1211, 1513, 1526) splňovaly náležitosti dané zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Úpravou rozpočtu k 1. červenci 2000 ze dne 25. srpna 2000 byla Školským úřadem v Ústí nad Orlicí účelově vázána část prostředků ze státního rozpočtu na další vzdělávání pedagogických pracovníků v rozsahu stanoveném podle počtu žáků. Z účetních dokladů (č.251, 68, 87, 112, 1494, 1495, 1496, 1497, 301, 246, 3032, 1434, 1435, 1507, 1544, 1560, 1564, 3035, 3052, 1453) bylo zjištěno jejich použití k danému účelu, doklady splňovaly náležitosti předepsané výše zmíněným zákonem č. 563/1991 Sb.

Hodnocení čerpání NIV, ONIV

Finanční prostředky přidělené na neinvestiční výdaje pro rok 2000 škola vyčerpala na 99,9 %. Největší část těchto prostředků organizace použila na platy a ostatní platby za provedenou práci (70,8 %). Kontrolou údajů v mzdovém výkazu Škol P1-04 za rok 2000 bylo zjištěno, že vykazované mzdové prostředky jsou shodné s účetním stavem dle účetních sestav a mají návaznost na počítačovou sestavu „Podklad pro čtvrtletní výkaz o zaměstnancích a mzdových prostředcích“ za období leden až prosinec 2000.

Stanovené závazné ukazatele státního rozpočtu (prostředky na platy, ostatní platby za provedenou práci a limit zaměstnanců) nebyly v roce 2000 překročeny.

Z celkového čerpání finančních prostředků na ostatní neinvestiční výdaje bylo nejvíce peněz použito na nákup učebních pomůcek a učebnic (53,6 %), na cestovné (15,3 %) a na pořízení výukových počítačových programů (14,5 %). Namátkovou kontrolou účetních dokladů za nákup učebních pomůcek a učebnic (č. 11, 33, 110, 111, 156, 169, 162, 168, 190, 295, 153, 175, 182, 294) nebylo zjištěno nehospodárné čerpání prostředků přidělených ze státního rozpočtu. Účetní doklady splňovaly náležitosti dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu

Při inspekční činnosti nebylo zjištěno neefektivní využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina školy ze dne 4. května 2000
- Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 14 309/01-21 ze dne 20. března 2001
- Koncepce rozvoje ZŠ v ulici B. Smetany v Lanškrouně
- Plán práce školy - šk. r. 2000/2001
- Dvoutýdenní plány práce - šk. rok 2000/2001
- Učební plán školy - šk. rok 2000/2001
- Přehled volitelných a nepovinných předmětů ve šk. roce 2000/2001
- Rozvrhy hodin tříd ve školním roce 2000/2001
- Organizační řád ZŠ v ulici B. Smetany v Lanškrouně, platný od 1. července 1995
- Náplně práce zaměstnanců školy
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000
- Zápisy z pedagogických rad
- Třídni knihy 1. - 9. ročníku - šk. rok 2000/2001
- Třídni knihy 9. ročníku - šk. rok 1999/2000
- Třídni výkazy a katalogové listy žáků 1. - 9. ročníku
- Záznamy o práci ve volitelných a nepovinných předmětech ve šk. roce 2000/2001
- Protokoly o komisionálních zkouškách ve šk. roce 1999/2000
- Řád školy - šk. rok 2000/2001
- Kniha úrazů
- Kritéria pro přidělování osobních příplatků ve šk. roce 2000/2001
- Plán kontrolní činnosti ve šk. roce 2000/2001
- Tematické plány učiva hospitovaných předmětů, vypracované pro šk. rok 2000/2001
- Výběr žákovských sešitů a žákovských knížek
- Personální dokumentace
- Závazné ukazatele rozpočtu NIV na rok 2000
- Výkaz Škol (MŠMT) P1-04 za rok 2000
- Předvaha za rok 2000 (čerpání prostředků ze státního rozpočtu)
- Smlouva o poskytnutí prostředků na protidrogovou prevenci, prevenci kriminality a dalších sociálně patologických jevů čj. Škol/HE/1660/00 ze dne 8. září 2000
- Účetní doklady za rok 2000 uvedené v inspekční zprávě
- Podklad pro čtvrtletní výkaz o zaměstnancích a mzdových prostředcích za rok 2000

ZÁVĚR

Pozitiva

- Estetické prostředí v budově v Palackého ulici
- Kvalitní péče o zdravotně postižené žáky
- Široká nabídka volitelných předmětů
- Množství volnočasových aktivit pro žáky
- Kvalitně zpracovaná Výroční zpráva
- Pečlivě vypracovaný plán kontrol a hospitací

Negativa

- Nízká kvalita výuky hudební výchovy
- Ve 4. a 5. ročníku nebyla doložena výuka psaní jako součásti českého jazyka
- V dějepise ve školním roce 1999/2000 nebyl v 9. ročníku probírán tematický celek „Československo a svět ve 2. polovině 20. století“

Doporučení

- Do Řádu školy zapracovat práva žáků
- V závěru vyučovacích hodin věnovat čas zhodnocení práce žáků
- Zajistit pro ekonomku školy vhodnou kancelář

Na základě zjištěných skutečností je celková kvalita výchovně-vzdělávací činnosti školy a řízení školy hodnocena jako velmi dobrá.

Od předešlé orientační inspekce, provedené dne 17. dubna 1997 a zaznamenané v inspekční zprávě čj. O-10-05/9697-130, si škola udržela svoji kvalitní úroveň z hlediska řízení i výchovně-vzdělávacího procesu. K výraznému zlepšení došlo v oblasti prostorových podmínek získáním budovy bývalých jeslí v Palackého ulici.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři a další zaměstnanci ČŠI:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Mirka Machková	Mgr. Mirka Machková, v. r.
Členové týmu	PaedDr. Marta Hunalová	PaedDr. Marta Hunalová, v. r.
	Mgr. Božena Šifnerová	Mgr. Božena Šifnerová, v. r.
	Mgr. Jana Richterová	Mgr. Jana Richterová, v. r.
	Marta Košutová	Marta Košutová, v. r.
	Eva Nováková	Eva Nováková, v. r.

V Ústí nad Orlicí dne 8. června 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 21. června 2001

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
Marie Klementová	Marie Klementová, v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
OkÚ Ústí n. Orlicí, referát školství	2001-07-09	105 205/01-5126
Městský úřad Lanškroun	2001-07-09	105 203/01-5126
Rada školy:	-	-

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.